

ek

an der Elst este repülőtérre érkez...

s szerint a mun. triában 253 ezer sebb az emult év...

Hitlerre a köz.

at tegnap oren. Hitlerre követő...

sajtó nagyon Schuschnigg...

ó közlése szerint remélik, hogy a en életbeléptetett...

Lej, a német vezetője?

Ent jelentést kö. ről és a vezetése...

örhöz puder

der

itesszereit.

der

at

Taxa postali... Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop...

Rámáseter Róbert

UJ KELET

Arany 5 lej... Vasárnap, 1934 augusztus 26... 5694. EV ELUL 15. XVII. ÉVF. 192. SZAM.

Játék a tízzel

A párizsi lapok azon a nézetben vannak, hogy a távolkeleti konfliktust nem kell komolyan venni...

A párizsi lapok optimizmusa mindenestre megnyugtató. Minden békeszerető ember szívesen ad igazat nekik...

A félő csak az, hogy ez az optimizmus kizárólag hangulatokból fakadó és nem tapasztalatok és történelmi tények megfigyeléséből származik.

Óh, ahol a tüzzel jársz, különösen képpen pedig a háború tüzzel, előbb-utóbb a tűz belekap a tetőbe és porrá égeti a béke épületét.

Ilyenkor azután mindenki kész a megállapítással, hogy a háború senkinek akarta és csak a véletlen mult, hogy mégis kitört.

A világháború kitörését is különböző demarsok előzték meg, amelyek állítólag el akarták kerülni a háborút, míg végül demarsok papírjai lángvakáltak és ez a láng belekapott a puskaporos hordókba.

Sokkal egyszerűbb és a háború elkerülésének sokkal biztosabb módja volna az, ha nem demarsokkal, hanem ószinthe és komoly tárgyalásokkal igyekeznek a szembenálló felek enyhíteni, vagy megszüntetni az ellenfeleket.

Ijesztgetéssel, diplomáciai jegyzékekkel még sohasem lokalizáltak háborút, sőt ellenkezőleg: éppen ezek az ijesztgetések keremítették meg azt a hangulati és „erköcsi” bázist, amelyekre azután később a tények, a jóvátehetetlen események borzalma épült.

A francia lapok optimizmusa afelől nem egészen megnyugtató. Van bennük valami az önáltatásból, az önesalásból.

Különbségek állnak fel, ha a távolkeleti konfliktus körül a Népszövetség szomorú szerepét vizsgáljuk, mely most is éppolyan passzív, éppolyan felelőtlen, mint a konfliktus kiéledése előtt, mintha valamilyen délamerikai eseményekről volna szó.

Holott, ha egyszer a Távolkeleten eldördülnek a fegyverek, akkor olyan vihar kerekedik, amely az egész európai civilizációt is könnyen elseperheti.

Több pesszimizmus kellene tehát a távolkeleti események megítéléséhez és a pesszimizmusosabb erők, több jószándék és több beleavatkozási készség. Ebben az esetben még az optimizmus is jogosult volna.

A zsidóság egységontói

Kétségtelen, hogy a világ zsidósága a genfi konferencia összejövetelével lelkiellenesen gazdagodott.

1935-ben, ennek a konferenciának előzetes munkája eredményeként, összeült a zsidó világkongresszus, a világ zsidóságának egyetemes és minden rétegét maga mögött érző parlamentje.

A zsidó népkisebbségi önudat specifikus megnyilvánulási formája ez: a szét-szórtatásban a zsidóság nem képvisel seholy etnikai egységet, így hát a világkongresszuson jut kifejezésre az önálló politikai életre való törekvés, az egyetemes zsidó nép nagyszabású politikai tömörülése.

Természetesen ünnepröplők is vannak. Vannak zsidó közületek, amelyek előtt néhány évveldebbre fogták magukat az asszimiláció jármába és azóta huzák az igát rendületlenül.

Nem esodálkozunk tehát azon, hogy ezek az asszimilációs szervezések nem képviselhetik magukat a genfi világkonferencián.

Amikor már hitlerista zsidók is lehetnek, akkor semmin sem lehet esodálkozni.

Van azonban valami, ami nemesek feltűnő, de nevelés is.

Teljes aktivitásban a nemzeti parasztpárt

Izgalmasnak ígérkezik a szovátai találkozó. Szeptember 8 és 9-re hívták össze a regábeli szervezett kongresszusát és a párt központi végrehajtó bizottságát, Maniu felülnestkeltő nyilatkozata Szovátán

Bucuresti, augusztus 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint az Adeverul közli, az augusztus 30-án Szovátán tartandó értekezletre nagy előkészületeket tesznek. A Maniu köré csoportosult politikusok bizonyítékokat gyűjtenek Albisor törzsmester vallomásának kiegészítésére, melyhez tiltakozó jegyzéket küldenek a hamisítás kivizsgálásának módja ellen. A Dinu Bratianu által hangoztatott vádakra kategórikus tényeket fognak felsorakoztatni. Maga Maniu is válaszolni fog Bratianu Dinunak és bizonyítani fogja, hogy

a Skoda-féle ajánlat módosításában a nemzeti-parasztpártnak nem volt semmiféle szerepe.

Az értekezlet foglalkozni fog Tatarescu tárgujui kijelentésével is. Az utóbbi 24 óra alatt a Maniu és Vaida hívei közötti feszültség enyhülése tapasztalható és a Turgu-Juban történet ellen közös magatartásra fogják elhatározni magukat. A tárgyeodozat pontja közé felveszik az állami apparátus egyszerűsítésének kérdését is.

amelyet egyenesen Erdély ellen irányulónak tekintenek.

Faluról-falura járom az országot...

Maniu ma az Adeverul munkatársának a következő nyilatkozatot tette Szovátán: A Dimineata interjú közöl a Szovátán tartozkódó Maniu Gyulától.

Igaz-e, hogy kilépett a nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsából?

Mihalache ur erről cáfolatot adott ki Constancában, volt a válasz.

Ez a cáfolat csak azt a tényt hangsúlyozta ki, hogy Ön jogszerint tagja az elnöki tanácsnak, mint volt miniszterelnök.

Egy trónörökösnek is jogszerint jut a trón, mégis elmozdítható, — felelte Maniu.

Vaidát és Popovici Mihályt Szovátára várják? — kérdezte tovább az újságíró.

En nem várok senkit. — Az augusztus 30-i értekezleten részt fog venni?

Nem. 3-4 napig maradok itt, azután Bukarestbe megyek, ahol dolgom van. Szovátára azért jöttem, mert ki akartam használni azt a párnapit szabad időt, amit budaesonyi gazdaságom engedélyezett, szüretig lesz még néhány szabad

Hiszen a világ minden zsidólakta országa képviselve van a világkonferencián. Amerika, Anglia, Franciaország zsidói nemes delegációkkal vannak képviselve és legfeljebb csak a hitlerista zsidók és a gömbösi zsidók távolléte okoz általános örömet a világkonferencia tagjai és az egyetemes zsidóság berkeiben.

Eppen ezért neveléses, hogy amikor olyan emberek, mint Stephen Wise, az amerikai zsidóság lánglelkű vezetője és Nachum Goldmann, aki a franciaországi zsidóság örök büszkesége ott állnak a világkonferencia tribünjén, maguk mögött az amerikai és franciaországi zsidóság tömegével, egyes asszimilációs szervezeteikkel, amelyek a zsidóság zsidóinak képviselőit és kijelentésük, hogy nem vesznek részt a konferencián.

Lehet, hogy ezek az egyesületek valóban képviselik a zsidóságnak egy részét Amerikában, Franciaország és Angliában.

hetem. A hírlapíró végül a kivételes intézkedésekről érdeklődött. Tatarescu tárgujui beszédével kapcsolatban.

— Amint nemrég mondtam — válaszolta Maniu, egy utam van, amit tehetek: ha a cenzura folytatja mai praktikáit, megengedve egyeseknek, hogy azt mondassák, amit akarnak, míg tölem szik a védekezés jogát is, így személyesen fogok menni városról, városra és ezen az úton fogom a néppel közölni mindazt, ami mondanivalóm van.

A nemzeti-parasztpárt bukaresti jániacsokozása.

Madgearu, mint a nemzeti-parasztpárt főtitkára, kiadta az utasításokat a regábeli tartományi kongresszus összehívására. Ezt szeptember 8-án tartják meg, míg a központi végrehajtó bizottság gyűlése egy napra rá, szeptember 9-én lesz. A pártvezetőség tisztázní kívánja eddig a napig a párt belső helyzetét, hogy az ősi politikai tevékenység ne találja a pártot szervezetlenül. Ugy látszik, hogy a regábeli nemzeti-parasztpárti vezetők tartózkodnak minden intervenciótól az erdélyi szervezett belső konfliktusában. A Lupta ügy értesül, hogy a pártvezetőség ülésén Maniu és Vaida még akkor is megjelentek, ha addig az időponzig a kibékülés nem jörjenne meg.

A pártvezetőség ülésén a központi végrehajtóbizottság megalakítása, elnöki, főtitkári, költségvetési jelentés, a statútumok módosítására vonatkozó javaslatok a pár elenzéki harci taktikája, a Konstancaan elkészített program előterjesztése, az egyes szervezetek megalakítása ellen feliebbezések, négy alelnök, főtitkári, pénztáros, elnöki tanács és ellenőrző bizottság megváasztása szerepelnek. Azt, hiszik, hogy ez alkalommal a parasztpárti vezetők az ország problémáit, illetően egészen nyílt nyilatkozatokat fognak tenni. A tárgyalások négyöt napig fognak tartani.

Mihalache válasza Dinu Bratianunak

A Patria mai száma közli Mihalachenak a Dinu Bratianu támadásaira írt válaszát, melyben a nemzeti parasztpárt elnöke nevelésesnek és őregesnek találja Dinu Bratianu kirohanását, mely azt mutatja, hogy ugy Bratianu Dinunál, mint a liberális pártban a hőmérő magas temperatúrát mutat.

De azt a részét, amely a világkonferencia szónokaival és elnökségi tagjaival képviselheti magát a világkonferencián, nehéz letagadni.

Az egységontás mindig nevelésesbe fullad, ha az egységontó olyan címekef és jogokat bitorol, amelyek nem illeik meg.

Neveléses volna, ha a romániai asszimilációs román-zsidó szervezetek kijelentnék, hogy a romániai zsidók nem vesznek részt a világkonferencián, amikor annak elnökségében ott ül dr. Mayer Ebner.

Ez a néhány nyilatkozat így nem gyengíti, ellenkezőleg, talán erősíti a nagy népkisebbségi világszervezetbe, a világkongresszusba tömörülő zsidóság sorait. Majd amikor még erősebb pofon következik, mint amilyen a németországi pofon volt, ezek az egyesületek is rá fognak jönni arra, hogy egyszer már szét kellene törni az asszimiláció jármát.

Tudományos fórum elé!

Kétféle anthropológia van: tudományos és ... tudománytalan. A tudománytalan anthropológiát a szép szavak kedvelői, azok, akik a visszataszító lényegét kendőzni, leplezgetni szeretik, politikai anthropológiának nevezik el. Ez a név a szépitgetési szándék ellenére is talál. Mert ez a lucus a non lucendo, ez a tudomány nélküli, sőt tudományellenes, a tudományt éppenséggel megcsufoló „tudomány” — a politika szolgálégyne voltaképpen. Azért van, azért vajudták a világra, hogy „természettudományos” bizonyosságokat szállítson a politikai célkitűzések és jelszavak számára.

A tudományos anthropológia óvatosan tapogatózik az emberiség őskorának sötétjében és halk, szerény szavakkal mondja el, amit róla... nem tud. Hanem csak sejt, nem lát, hanem csak elképzel, nem állít, hanem csak feltételez.

Annál hangosabb és karakánabb a politikai anthropológia. Sámuel Amora dícselkedett el vele egyszer, hogy ugy ismeri az ég utjait, akárcsak Nehardeának a szülővárosának uccáit. A politikai anthropológia tultesz rajta Jobban, pontosabban és részletesebben tudja, mi történt sokezer esztendővel ezelőtt és sokezer kilométerre tőle, mint amennyire a maga Krähwinkejének, Rátótjának tegnapi eseményeit módjában van megállapítani.

A politikai anthropológia a faji elméletek szülőanyja. Belőle sarjad a 19. század legelején az árja elmélet is, mely nemessé — az „arya” ind szó nemest jelent — avatta az indogermán nyelvet beszélő népeket. Nyelvi, vagyis kulturális rokonság alapján faji egységet konstruált meg tehát. Olyan ez, mintha az angol anyanyelvű néget a nyelve alapján az angolszászság fajtestvéreinek tennék meg! Viszont ugyan ez az elmélet pausaliter nemtelenné süllyesztette, kulturképtelenné deklarálta a mongolokat, a hamitákat és — ezen a hangsúly, itt a Nutzenwendung! — a szemtiákat. A politikai anthropológiából sarjad a germán faji elmélet is. Ez a dus fantáziájú rege-gyűjtemény, mely minden kulturális alkotást a kerek e világot keresztül-kaşul bejárt german faj érdemének tud be. Ők a szumeroakkad, ők az ind, a kínai, a görög, sőt az ősamérikai kultúra megteremtői. Mezopotámjától Peruig ők, az éjszokról jött szöke óriások, nem!

— szöke félstelenek termékenyítették meg a világot. Ur városától, melyből Abraham apánk utnak eredt, az inkák és az aztékek alkotásaiig Judeától Heliaszon és Rómán át a reneszánszig, Dantétól Shakespearen keresztül Betho venig minden kulturselekedetben a germán faj ereje munkált... Aki nem hiszi, járjon utána.

Találón írja Fritz Kahn, Die Juden als Rasse und Kulturvolk című könyvében, hogy a germán-elmélettel lehetetlen vitába szállani. Aki állításainak meséinek ellenkezőjét akarná bizonyítani, ugyanezt eselekedné, mint aki nagybotorult megkísérelné, hogy például Heine „Két gránátosával” szemben igazolja, hogy nem „Frankhon felé menetelt a két muszka fogoly, a két francia gárda-gránátos.”

De ezeket az együgyű meséket, ezt a germán, vagy más néven „nordik-elméletet”, az egyetemj katedrákról hirdetik a mai Németországban. Bolondériáj alapján állami faji hivatalok működnek. Jogok és törvények és ép jogfosztások és törvénytelenések for-

ása. Egy hatalmas, „noch-nie-dagewen“ méretű állami agitációs-aparátus mozgatója és vezérszilaga. Egyszerűen és röviden: a mai német birodalom ideológiai alapja.

Ignaz Zolschan, a fajkérdésnek és komplexusának a zsidó fajtság kérdésének ez a kiváló szakembere — 1910-ben megjelent Rassenproblemja ma is alapvető írása a szakirodalomnak — egy kis füzetet adott most közre. Címe: Die Bedeutung des Rassenfaktors für die Grundlagen der Kulturmorphologie. A füzet jellemző módon a katolikus bécsi Reinhold-Verlag-nál jelent meg. Ez is mutatja, hogy a katolicizmus a vallási alptételei és nem kevésbé a logikája alapján, heves ellenzője a germán fajkiválasztottság tanának.

Zolschan kis füzete nagy furori csillant. Két hét alatt két kiadás fogyott el belőle. Azonnal lefordították angolra és franciára. Az angol fordításnak — ez is jellemzi a kis munka nagy jelentőségét — az angol szociológiai intézet kiadója.

Zolschan nagy célt tűzött maga elé. Hogy vulgáris kifejezésekkel éljek: nagybába vágta a fejszét. Nemzetközi tudományos fórum elé szeretné ráncigálni a fajtság német tudósait. A politika mentesítéséből, a diktatura védőszárnyai alól, ahol minden ellenvéleményre szájkosár nehezedik a szabad diskusszió jegére próbálja őket csábítani. Nemzetközi tudományos ankétot akar rendezni, amelyen minden teoretikus szabadon elmondhatja a fajtságra vonatkozó elméleteit, de épp így mindenki szabadon vitázhat vele a nyilvánosságnak és nemzetközi tekintélyű szakembereknek ellenőrzése mellett. Az ankét alapvető témája a Zolschan-tervezés szerint ez a kényes kérdés lenne: Döntő szerepe van-e a fajtságnak a kultúra fejlődésében, vagy éppenséggel egységesebb, csak a fajt illeti megdöntő szerep?

Zolschan röpirata — mondtuk — gyakorlati célt szolgál: tudományos faji ankét létrehozásán munkál. A problémákat ehhez képest csak felvázolja, ugyiszólván: sürgőnyelében adja. Beéri az alapvető kérdések felsorakoztatásával, beéri a faji elméletek temetelen gyöngéinek és egyben képtelen arroganciájának feltárásával. Részletekre nem terjed ki. De ebből a vázlatból is kiviláglik, hogy a politikai anthropológia még a legprimitívebb kezdeteken sincs túl. A fajnak nincs hiánytalan, nincs épkezláb definíciója sem. Fajok, abban az értelemben, ahogy a politikai anthropológia alkalmazza fecségesében, sohasem léteztek. Az őskorszak leletei is fajkeveredései tanuskodnak már. A faj, amiről a politikai anthropológia regél, a dolgozószoba csendjében, a valóságától elvonatkozott tőle teljesen idegen zárközöttségében fogamzott kitalálás csupán. A valósággal semmi köze. A fajok megkülönböztetésére használt módszerek, kritériumok teljesen bizonytalanok, nem érnek egy hajjótát. És anatómiai adatok alapján képtelenség egy-egy faj kulturképességére következtetéseket vonni.

Mindeme bizonytalanságok és fejletlenségek ellenére, a politikai anthropológia minden emberi probléma kulcsaként kellett magát. Politika vagy tudomány, gazdasági vagy világnézeti kérdések vallás és filozófia egyképpen a hatáskörébe vonattak. Nagy étvágyu. Totalitásra tör. A logos, az ész, eddig minden tudományos munka centruma, persze háttérbe szorulnak abban a történelembeesésében, amit a politikai anthropológia biocentrikus alapon kialakított. Az ész szerepét az ösztön váltja fel benne. Misztikus, irracionális. Minthogy a politikai anthropológia fattya, a náciizmus, nekidühötte harcol az intellektualizmus és a racionalizmus ellen. Egy kis zugot azonban a tessék-lássék kedvéért mégis meghagy az ész számára. Kénytelen vele. Hogy a tudományosságának, nevezetesen, a természettudományosságának látványát keltse.

Itt, ennél a pontnál rohamozza meg

aztán Zolschan. Itt akarja fölön ragadni és tudományos ellenőrzésének alá vetni. Ország-világ színe előtt akarja megrögzíteni, hogy díjtáns játék mindössze, ami a faji probléma körül Németországban folyik és semmi gyökere a tudományban, az észben. Ostoba fecsegés csupán.

Támogatni fogják mindenütt. Helyeselni fogják Zolschan tervének bizonyára erős visszhangja támad majd világszerte. Csak egy országban talál majd — ez volt bizonyos — fölükre. Ez az ország: Németország, a Hitler

Bolygó zsidók a rendőrségen

Egy kép rajzolódik fel bennem. Keskeny, néma uccácska Kordovában. A szembe futó két járdán az emberek kezét foghatnak anélkül, hogy az utestre kellene lépniök. Csónakformájú velurkalappal egy pap áll az egyik járdán, komor Dante-arcú mosolyra melegedik. Beszél egy nővel. Együkük sem fiatal, lefojtott érzékiségük mintha kilobbanna a zemeikből. Pár pillanattal megakad rajtuk a tekintetem, holott nem érdekelnek. Calle Maimonides az ueca neve és itt áll a templom, amelyben állítólag sok év század előtt Mose ben Maimon, a „zsidó Aristoteles“ mádkozott. Ide igyekeztem. A pap, amikor megszólítottam, kegyes-komolyan csóválja a fejét. A cipész, aki a templom udvarán lakik, falura ment és a kulcsot a magával vitte. De ha nagyon vágyom zsidó emlékekre — mondja —, menjek oda, ahol most assák a régi Kordova köböl való emlékeit.

Szikár kezét felemeli; abba az irányba megyek és eljutok egy elhagyott telekre és az omladékok között szemem megakad egy lépcsőnek használt héber írású sírkövön. „Mi keresnivalód van nekem itt és kicsodád, hogy idejöttél sirt vájni magadnak?“ Ez a bibliai idézet és két név, a halotté és apjáé. Aztán kövek más nevekké, de ugyanazon igével. Nyilván menekültek sírköve, akik az akkor nagy városba verődtek és itt fejezték be zaklatott életüket. Sokan lehettek, a sok kö erre vall, talán külön helyre is temették őket.

A büszke autochton haló porában sem bírt a földönfutó közelségét. Angol turista, tudott héberül, mingyárt kibetűzte a szöveget és mingyárt megalkotta a véleményét. Azt mondja asszonyának:

— Bolygó zsidók. Már akkor... És lejegyzí a sírkő évszámát.
— Örök vándorok — szót az asszony egészen kicsi ellenszenvvel.

Időnként megjelenik bennem ez a kép a maga fanyar hangulatával. Tegnap is. Megyek és karomfog dr. Klein Miksa ügyvéd.

— Siess velem, ha „mievét“ akarsz. Nem tudom, gondolta rá, de a legnagyobb emberbaráti cselekedet a mi népünk számára az ártatlan foglyok kiváltása. Voltak idők és országok, ahol egyesületek alakultak e célra — Chevrat Matir Aszurim —, hogy a szabadságuktól megfosztottak visszanyerjék önrendelkezésüket.

A rendőrségen két németországi menekült tartanak fogva. Utlevél nélkül jöttek át a határon. Románia mindig is menedékhelyt adott a politikai száműzötteknek, de a németországiakkal szemben egy minisztertanácsi határozat kivételt tesz. Őket át kell tenni a határon. De addig a közigazgatási eljárások hosszú proceduráján mennek át.

Emeletről fel, emeletről le, hivatalból hivatalba megyünk, az ügyvéd fáradhatatlanul lohol, érdeklődik, igénybe veszi jó nexusait. Nemsokára az inspekción szobában van a két ember.

Napbarnított, magas, izmos férfi, tiszta fehérneműje van, jószabott ruhája. A tartása kissé katonás, komoly. Leszerelt császárgárdatiszt, azt hinnéd. Pedig csak Wilhelm Levin 42 éves, diplomás mérnök, a keramika szakban elsőrendű erő. Németországiért küzdött a háborúban, mint a 15-k tüzezerred második ütegének hadnagyja. Am a harmadik birodalom nem terte, hogy Németországot hazájának tekintse. Indok: Odesszában született és nem gondoskodott honosságáról. A császárnak megfelelt, viselhette a portepját, a führernek Odessza már

birodalma. A politikai anthropológia hazája. Egy német „tudós“ sem fog a Zolschan kötelének állni, — erre mérget vehetünk. Nem fog kibujni az ököl a német államhatalom árnyékából, mely fantazmagóriának, gyatra ha zudozásainak, minden tullicitáló jelenlétét, teljes érvényesülést biztosít, — nem fog kibujni a Zolschan hívogatóására a világ nyilvánosságának nap-sütésére. A Zolschan ankétje in contumacian kell majd, hogy elmarasztalja a faji bolondgombák világharozásában bűnös német vádlottait: a politikai anthropológiát. (g. s.)

bűdös volt és kizavarta Levin mérnököt, aki Csehszlovákiában próbált szerencsét. Sehogy se ment.

Meghallotta, hogy Palesztinában a szak májában hiány van és így kezett certifikáthoz jutni. Nem sikerült. Erre elszánt e határozással nekifutott a keletnek, hogy valahogy bejusson illegálisan Palesztina földjére. Nem egyedül, hanem a — mássikkal.

A másik más kategória. Fiatalabb, huszonnyolc éves, szerelő. Berlinben született, Werner Kohn, politikai „bűnöző“. Valami keserű viccet mondhatott a rendszerről, nem akart bejutni a koncentrációs táborba, átlépett Csehszlovákiába, ahol rokonai vannak Kónigshofban. Prágába utazott, hogy munka után nézzen. Hónapokig semmi. Találkozott a mérnökkel: sorstársával. Nekik is egyetlen vágya: Palesztina.

S mentek. Vegyék elő kérem a térképet és nézzék csak, mekkora utat kellett megtenniök, hogy lejussanak a Bakán legdélibb csücskéig, onnan mint hajómunkások Szmirnába Kónig, onnan Aleppóig. Hagyják abba a táncot és tegyék le a bridzskártyát. Próbálja önéket érdekelni kérem a két ember, a javakorabeli mérnök és a fiatal iparos, korrekciós férfiak, magunk fajta. A legnagyobb rosszakarat nem foghatná rájuk, hogy valamiért bűnhőd-

Bolgár politikai menekültek rohammal elfoglalták a Kigyók-szigetét

Lefegyverezték az őrséget és kirabolták a világítótoronyt!

BUCURESTI-BUKAREST. augusztus 25. Az Unversul magánjelentése alapján közli:

A Duna-delta közelében levő Kigyók szigetének őrszemélyzete nemrégiben nem engedte meg, hogy bolgár menekültek — politikai emigránsok és közönséges bűnözők —, akik motorcsónakokon Odessza felé voltak utban, a szigeten kikössenek. Erre a bolgárok

a sziget másik oldalán levő sziklákön kötötték ki, ahol nem lehetett őket észrevenni, megkerülték az őrség lakónyáját és hátulról rohanták meg a meglepett katonákat. Lefegyverezték őket, elvették fegyvereiket és municiójukat, valamint egész élelmiszerkészletüket is. Kifosztották a világítótorony személyzetének készleteit is és azután eltűntek.

סיפורים מחזוריים

Occasio a nagy ünnepekre!
Siessen a rendeléssel!

MACHSOR

Ünnepi imádságok magyar, zsargon és német fordításával

ARJEGYZÉK:

Machsor diszkótés magyar fordításával 4 kötet	Lei 290
Machsor diszkótés magyar fordításával 9 kötet	Lei 650
Machsor diszkótés zsargon fordít. sorrendben 1 kötet	Lei 180
Machsor diszkótés zsargon fordít. sorrendben 2 kötet	Lei 220
Machsor diszkótés diakoknak sorrendben 2 kötet	Lei 125
Machsor diszkótés diakoknak sorrendben 1 kötet	Lei 70
Machsor diszkótés egyszerű kivitelben 1 kötet	Lei 40
Mirjam diszkótés (vászon) Dr. Kiss Arnold 1 kötet	Lei 180
Mirjam diszkótés imitált bőrben 1 kötet	Lei 220
Mirjam diszkótés valódi bőrben 1 kötet	Lei 550
Techine zsargon fordításával	Lei 25
Techine német vagy magyar fordít. (Debore) 1 köt.	Lei 50
Mane Lusen magyar vagy német fordításával 1 kötet	Lei 55
Imakönyv magyar fordításával (vászon) Füredi-féle	Lei 90
Imakönyv magyar fordításával diszkót. (Dr. Hevesi)	Lei 180
Imakönyv magyar fordításával imitált bőr (Dr. H.)	Lei 220
Imakönyv magyar fordításával valódi bőr (Dr. H.)	Lei 600
Chimisch magyar fordításával 5 drb. Bernstein-féle	Lei 350
Chimisch német fordításával 5 drb. Fuchs-féle	Lei 380

Postán megrendeléseket azonnal utánvéttel a legpontosabban szállít az Új Kelet könyvcsalálya. Meg nem felelt az ünnepek előtt kicserélünk.

Rog
költ
meg

Négym
vetés h

Bucures
Uj Kelet
Nationala
ör. néhány
kezett. Au
pénzügyi
mányaosa
si nagy ol
lalkozik az
rűmények
ségvetés m

A jelent
az 1932-ös
kor a Iorg
viselőket
trófavál
ianu utód
ország pén
nyire lecs
bevételeket

A jelent
ségvetést
megállapít
nak 2300 m
városi és
dezéses a
podás, val
zációs és
sebb irány
életét.

Hangsul
törvény és
egyéb gazd
tézkedés a
tár tökélet
teli meg de
ujabb def
a havonta
fedezetlen
vánaosnak
tés tökélet

Minden
gazdasági
kölségveté
számításba
irányzott
Nemzeti B
veletek leh
ló lej nem
állam pénz
adatokká
jóhiszemű

A külföl
tése követk
tés deficitj
Az új köll
szeg még
tal már me
20 ezer 45
elő, de ebb
is, amelyn
de valójáb
hogy teret
kintetbe a
irányzott

Ha ősz
összege: a
elért ered

Roger Auboin katasztrofális költségvetési deficitet állapít meg negyedévi jelentésében

Négymilliárd lesz a költségvetési deficit, ami a költségvetés helytelen összeállításának következménye. Megállapították a belföldi kölcsön feltételeit

Bucuresti-Bukarest, augusztus 25. (Az Új Kelet tud.) Roger Auboin, a Banca Nationala mellett működő külföldi ellenőr, néhány héttel ezelőtt Bukarestbe érkezett, Auboin a költségvetés és az ország pénzügyi és gazdasági helyzetének tanulmányozása után kiadta jelentését, mely 51 nagy oldalon, 10 szakaszba osztva foglalkozik azokkal a nemzetgazdasági körülményekkel, melyek az 1934-35-ös költségvetés megalkotására vezettek.

A jelentés mindenekelőtt megemlíti az 1932-65 anarchikus állapotokról, amikor a Iorga-Argheanu kormány a tisztviselőket sem fizette és ez már katasztrofálisan fenyegetett. Madgearu, Argetoianu utóda, némi rendet teremtett az ország pénzügyeiben, sikerült valamennyire lecsökkentenie a kiadásokat és a bevételeket is előmozdította.

A jelentés ezután az 1934-35 évi költségvetést vizsgálja meg. Mindenekelőtt megállapítja, hogy a külföldi adósságoknak 2300 millió lejrel való csökkentése, a városi és mezőgazdasági adósságok rendezése, a Nemzeti Bankkal való megállapodás, valamint a kereskedelmi, kompenzációs és kliring-egyezmények egészségesebb irányba tereltek Románia gazdasági életét.

Az újabb deficit

Hangsúlyozza a jelentés, hogy minden törvény és rendelet, minden egyezmény és egyéb gazdasági természetű kormányintézkedés az állami költségvetés és a kincstár tökéletes kiegyensúlyozottságát követel meg és mert a kincstár kénytelen újabb deficitet elviselni és azt sem, hogy a havonta előirányzott állami kiadások fedezetlenül maradjanak, feltétlenül kiánatosnak találja az állami költségvetés tökéletes kiegyensúlyozását.

Minden pénzügyi, kereskedelmi, vagy gazdasági intézkedésnek elsősorban a költségvetés kiegyensúlyozottságát kell számításba vennie. Így például hiába irányzott elő a kormány 450 millió lej a Nemzeti Bank számára a konverziós műveletek lebonyolítására, ha ez a 450 millió lej nem folyik be maradéktalanul az állam pénztárába. Ezek a számok fiktitv adatokká válhatnak és félrevezethetik a jóhiszeműeket.

Nem létező jövedelmek

A külföldi adósságok jelentős esőkkentes következtében a múlt évi költségvetés deficitje már csak 1700 millió lej volt. Az új költségvetésben sajnos ez az összeg még mindig megtalálható, sőt ezáltal már meg is növekedett. Az új budget 29 ezer 452 millió lejes bevételt irányoz elő, de ebben szerepel az a 800 millió lej is, amelynek inkasszáására számítanak, de valójában pontosan nem is tudják, hogy teremtse-e elő és nem veszi tekintetbe a rendkívüli költségvetésben előirányzott 2070 millió lejes kiadásokat.

Ha összehasonlítjuk az előirányzott összeget az 1933-34. évi költségvetésben elért eredményekkel, mintegy négy mil-

liárd lejes deficit mutatkozik. Az állami bevételek annyira lemorzsolódtak, az adók olyan nehezen folynak be, hogy a költségvetési év 12 hónapjának alig lehet 18 milliárd lejnél több jövedelemre számítani. Ezzel szemben a költségvetés 20 és félmilliárd lejt irányoz elő.

A kiadások nőnek, a bevételek esőknek

Ami a kiadási oldalt illeti, itt is meg kell adni a kiadások a múlt évi költségvetésben előirányzott kiadásokat. A költségvetési első negyede, tehát április hó 1-től június 1-ig terjedő időszak már több mint egymilliárd lejes veszteséget eredményez.

A szakértő jelentésének befejezésében hangsúlyozza, hogy a nagyobb bajok elkerülése határozott intézkedésekre van szükség. Minden baj és szerencsétlenség a költségvetés kiegyensúlyozatlanságából

Egy 83 éves hírneves angol észak-sark kutató nyílt levélben követeli orvosaitól, hogy öljk meg

A Grant-fok felfedezője nem akar tovább élni. Angliában törvényjavaslat készül, mely felhatalmazza az orvosokat, hogy bizonyos esetekben megölhessék pácienseiket

London, augusztus 25. W. J. Grant, 83 éves nyugdíjazott bíró, aki ezelőtt 50 évvel részt vett egy észak-sark expedícióban és egy fokot is felfedezett (Grant-fok), ma levelet tesz közzé a lapokban és újból felveti a kérdést, joguk van-e az orvosoknak a gyógythatatlan betegeket megölni, ha túlságosan sokat szenvednek. Grant előadja, hogy januárban orvosra bízotta magát, nincs már sok ideje hátra haláláig. Barátja számára 500 terítékes bucsubankettet rendezett, majd 1500 kilométeres bucsuutazást tett még végig az Amazon folyón, hogy elbúcsúzzék a természet szépségeitől. Visszatérve

Angliába azonban hiába várja, hogy meghajjon. Kijelenti, túlságosan öreg, senkinek nem válhat hasznára és csak teher a világára nézve. Öngyilkos lenne, ha nem volna kéréshetetlen ellensége az öngyilkosságnak. Szemére veti az orvosoknak, akik kezelik, hogy nem képesek szüntetni elmulását és kéri, öljk meg.

A levél nagy szenzációt kelt az angol közéletben. Az orvosok egy csoportja kijelentette, törvényjavaslatot fognak a parlament elé juttatni, amely szerint az orvosok felhatalmazást kapnak, hogy bizonyos esetekben megölhessék pácienseiket.

Maimonidesz nyolcszázadik születésnapja alkalmából a Mizrach „Maimonidesz hónapot” proklamál és kiadja a nagy zsidó tudós összes műveit

A Világszervezet és a Jewish Agency exekutívejének tanácskozásai

London, augusztus 25. A cionista szervezet központi irodája jelenti, hogy ez év augusztus 17-én a cionista szervezet exekutívja Zürichben gyűlést tartott, amelyen a szervezet bécsi helyzetét és néhány aktuális politikai és pénzügyi problémát vitattak meg. A következő napon a Jewish Agency exekutívja tartott megbeszélést Zürichben néhány nemzionista amerikai és európai notabilitással. Az értekezletre meghívott kapott néhány Zürichben tartózkodó cionista vezetőférfi is, aki egyébként nem tagja az Agency exekutívjának. Jelen voltak:

Dr. Cyrus Adler (Newyork), Max Anhauch (Csernovic), Mr. J. Dreyfus Brodsky (Bázel), Sir Osmond d'Avigdor Goldsmid (London), dr. Maurice Karpf (Newyork), Mr. Samuel C. Lampport (Newyork), Mr. Neville Laski (London), Mr. E. S. Muschkat (Riga), Mr. Leo S. Simon (Párizs), Mr. M. M. Ussischkin (Jeruzsálem), Mr. Edward Warburg (Newyork), dr. A. Weiner (Brünn), dr. Chaim Weizmann (London). Az exekutív részéről jelen voltak: Prof. S. Brodetsky (London), Mr. I. Grünbaum (Jeruzsálem), dr. M. B. Hexter (Jeruzsálem), Mr. L. Lipsky (Newyork), Mr. B. Lockert (London),

dr. A. Ruppin (Jeruzsálem) és a Keren Hajjeszód igazgatója: Dr. A. Hantke (Jeruzsálem).

Dr. M. B. Hexter az Agency palesztinai pénzügyi helyzetéről tett jelentést és megállapította, hogy a Keren Hajjeszód eddig elért jövedelmei igazolják a várakozásokat. Megemlítette még, hogy sikerült az elmúlt esztendőben a Jewish Agency és a Keren Hajjeszód adósságait 75,00 fonttal csökkenteni.

Lemberg, augusztus 25. A Mizrach világszövetség központi tanácsa a napokban megkezdte munkásságát. A határozatok, amelyeket a permanens bizottság dolgozott ki, főleg szervezeti és politikai természetűek. A szervezeti határozatokban követelik a Mizrach zárt organizációját minden országban. Élesen tiltakozik a Mizrach a rendszer ellen, amely a zsidó bevándorlást Palesztinába a legembertelenebb módon gátolja meg. Tiltakozik továbbá a terv ellen, hogy Palesztinában törvényhozó tanácsot állítsanak fel, amely a zsidó újjáépítést a legborzalmasabban bántaná meg. A permanens bizottság rabbi Ostrowskit, aki Palesztinában külön Mizrach szervezetet létesített, fegyvémsértés miatt becsületbíró elé

"rythmica"
speterné blum marcsa

MODERN TORNA ÉS TÁNCMŰVÉSZETI ISKOLÁJA.

Praga Unirii No. 22.
Csoport és magánórák. Felhív és gyermekoktatás.
KÖRERKÉLÉS ÉS BEIRATKOZÁSOK SZEPTEMBER 1-TŐL AZ ISKOLÁBAN 2-4 ÓRÁIG.

ze hozni a névértékhez. A jutalom abból a készpénzdifferenciából fog állani, amit az aláíró a jegyzet kölcsönösszegen felül kézhez fog kapni a kölcsön teljes visszafizetéséig. Ez a névérték 40 százalékát is meg fogja haladni.

Sorsolni fogják a kötvényeket

Egy másik előny lesz a kölcsönkötvények kisorsolása, ami az aláírók nagy részének a nyeresemények egész sorát fogja évenként biztosítani.

E kölcsön kamatjövödelmei adómentesek lesznek.

Végül a kölcsön legfontosabb klauzúla és egyben a siker legbiztosabb garanciája lesz az, hogy az állam garantálja a névérték aranyparitását, tehát a kölcsön valuta minden árfolyamváltozásától mentesítve lesz.

utálja. A bíróság tagjai: rabbi Berlin, rabbi Gold és rabbi Brodt. Elhatározta a permanens bizottság azt is, hogy a következő Niszan hónapját Maimonidesz születésének nyolcszázadik évfordulójának emlékére „Ramban hónapnak” proklamálja. Ebből az alkalomból Maimonidesz összegyűjtött írásait fogják kiadni rabbi Fischmann szerkesztése mellett.

Ipari- és kereskedelmi vállalatok

bucuresti vonatkozású ügyeinek gyors és eredményes intézését elvállalja abszolút elsőrangú összeköttetésekkel rendelkező kereskedelmi iroda. Garanciaképes. Megkeresések: Szabó, Bucuresti, Str. Regala II bis küldendők.

A megszünt Uhu könyvkereskedés **végeladásából**

még megmaradt könyveket rendkívüli alacsony áron kiárusítjuk
Cultura könyvkereskedés
Cluj, Str. Memorandului 4
Hátul az udvarban

Szerezzen butoraink

minőségéről információ vevőinktől!

Ezek címjegyzékét készséggel elküldjük!

Székely & Réti

Butorgyár Rt.-től, Targu-Mures.
Fiókok: Bucuresti-Brasov

Szerencsemalac a Terézköruti Színpadon

zenés burleszk.
Irtá: Jean Letraz
Magyar színre alkalmazta: Bus Fekete László
Rendező: Vaszary János
Játsszák: Vaszary Piri, Ráday Imre, Komár Juliska, Pártos Erzei, Abonyi, Szigeti, Z. Molnár, Keleti, s.b.
Legdrágább hely P. 450
Vasárnap d. u. 4 órakor P. 3.

augusztus 26.
lényre a
bb, leg-
bb, leg-
gosabb
RIA
spun-szö-
zült ruha.
haladék-
Doméria"
Bratianu 51.
ező fonó.
amas vevé
s Transzjordánia
eddig eljutottak.
a maguk igény-
döntői szivós.
ne jussanak ha
fordult a kocka.
szíjféltokták a
sziszairányították
egálant). Török-
a leg-abb, az
erában azonban
zár újjáépítése
munka. Tehát
k valahogy Vár.
onnan ide.
án kényszeruton
játsszani sem az
a részvevő szá-
er arcából ragyo-
k velük és ez a
át kapcsolta kö-
te, hogy interve-
ék ismert nobil.
a két bolygó
ondotta az angol
felét az asszony
olok voltak. Jö-
győ vándorok,
férj neutrális, az
miért éppen ö-
tem a kalmából
Szabó Imre
roham-
telét
sítőtoronyt
levő sziklákön
phetett őket és
ország lakta-
anták meg a
Lefegyverezték
et és munició-
elmszerkésze
világítótorony
is és azután
pekrel
titással
Lei 290
Lei 650
Lei 180
Lei 220
Lei 125
Lei 70
Lei 40
Lei 180
Lei 220
Lei 550
Lei 25
Lei 50
Lei 55
Lei 90
Lei 180
Lei 220
Lei 600
Lei 350
Lei 380
szállit az
serélünk.

SPORT

Ma délután fél 6 órakor: KAC—Haggibbor

Cluj-Kolozsvár, augusztus 25. A régi nagy futballmérkőzések emléke fog feléledni ma délután a sporttelepen a két örök rivális barátságos találkozása alkalmából. A Haggibbor annyi évi télenesség után az idén örvendetes átalakuláson ment keresztül, néhány igen figyelemre méltó eredményt ért már el, ami biztató reményt ad arra, hogy a zsidó együttes rövid időn belül visszaszerzi régi hegemóniáját. A KAC ugyancsak felfrissítette csapatát, úgyhogy a mai barátságos találkozó azonkívül hogy élvezetes sportot fog nyújtani, újabb erőpróbája lesz a két rivális kolozsvári csapatnak.

A mérkőzést, mely délután fél 6 órakor kezdődik, az alábbi rendkívül olcsó helységeknél tartják meg: tribün 22 lej, korzó 15, állhely 12, katonák és gyermekek részére 7 lej.

Vívómesteri diplomát nyert Mózes Jenő, a Haggibbor bajnok-vívója

Cluj-Kolozsvár, augusztus 25. (Az Új Kelet tud.) Anak idején megírtuk, hogy Mózes Jenő, a Haggibbor kitűnő bajnok-vívója Budapestre távozott, ahol vívómesterképző tanfolyamon vesz részt. A kitűnő vívó Budapesten háromhónapos tanfolyamot végzett a világhírű Santelli és Rákossy mestereknél, majd sikerrel tette le a vívómesteri vizsgát a Magyar Vívómesterek Szövetsége bizottsága előtt, amelynek elnöke Rákossy volt s tagjai között nem kisebb személyiség, mint Bertly László ezredes, volt olimpiai bajnok foglalt helyet. Mózes Jenő elméleti és gyakorlati tudásában megerősödve a napokban érkezett haza és rövidesen iskolát nyit. A kitűnő zsidó vívó munkatársunknak budapesti impresszióiról és terveiről a következőket mondotta:

— Kora reggeltől késő estig tartó alapos kiképzésben részesültem. Csak most látam valóban, mit jelent a vivás magas iskolája és mi szerzi meg a magyarok sorozatos olimpiai győzelmeit. Olyan rendszeres és cél tudatos munka folyik a pesti vívótermekben, amikről nekünk idehaza alig van fogalmunk.

— Terveimet illetőleg igyekezni fogok mindazt, amit tanultam, a román vívó-sport javára értékesíteni és meg vagyok győződve, hogy az itteni kiváló anyaggal rövidesen megfelelő eredményeket fogok realizálni.

Egyébként Mózes Jenőtől tudtuk meg, hogy a haggibborista Altmann Endre, Románia legjobb vívója szintén Budapesten tartózkodik és a vivás nagymestereinek fejlesztési vívóképességeit. Budapesti szak körökben nagyra értékelik Altmann tudását és szép jövőt jósolnak számára.

A katonai válogatott tagjait

a jugoszlávoktól elszenvedett váratlan vereség miatt a katonai parancsnokság apróbb fegyelmi büntetésben részesítette. Kevés beleszólásunk van a katonai vezetés munkájába, nem mulasztjuk el azonban megjegyezni, hogy az utólagos büntetés helyett jobb lett volna a keret tagjainak kondíciójára alaposabban ügyelni, különben nem fordulhatott volna elő, hogy a játékosok a késő éjjeli órákig tartó dorbézolásokban vettek részt, akiknek társaságából nem hiányoztak tisztirangot viselő vezetők sem...

Sportegyesületek figyelmébe. A hivatalos lap legújabb számában felhívás jelent meg, melyben a Labdarúgó Szövetség figyelemzti az egyesületeket, hogy utoljára szerzett játékosok — akik részére azonnali játékjogot akarnak — igazolási iratait előbbi egyesületeiktől szeptember 1-ig okvetlen szerezzék be s küldjék be a szövetségnek, mert az ezen dátum után érkező vagy a szövetség által átigazolt játékosok csak február 1-ig kezdetül nyernek játékjogot.

Madách: Ember tragédiája. Propagandakiadás Zichy Mihály képeivel. 90 lej árcsúszásonban. Kapható az Új Kelet könyvostályában az összeg és portó költség előzetes befizetésével vagy utánvéttel.

KÖZGAZDASÁG

Az export fellendítése és a belföldi ipar kifejlesztése ügyében értekezletet tart a kormány gazdasági bizottsága

BUCURESTI-BUKAREST, augusztus 25. (Az Új Kelet tud.) Ma délután a kormány gazdasági bizottsága a kereskedelmi és iparügyi minisztériumban értekezletet tartott. A bizottság több óriási fontosságú kérdést kell lefoglaljon, a nemzeti ipar és a román árukivitel szempontjából. Sürgős intézkedéseket kell fogantatni a kivitel intenzívebbé tételére és egyes nyersanyagok behozatalának megkönnyítésére, mert ezek nélkül a belföldi ipar képtelen működni.

A kereskedelmi és iparügyi minisztérium, miután felismerte a belföldi iparnak és az exportnak romboló hiányosságait, elhatározta, hogy több javaslattal fordul a gazdasági bizottsághoz megfelelő intézkedések fogantatására végett. Teodorescu kereskedelmi miniszter a multhéten kijelentette az érdekelte kereskedelmi köröknek, akiket értekezletre hívtak össze a minisztériumba, hogy kéréseiknek és panaszaiknak orvoslására a gazdasági bizottság még a nyári szünet befejezése előtt össze fog ülni.

A petróleum exportörök bizottsága rámutatott Teodorescu miniszternek arra, hogy az iraki és a szovjetországi petróleum-konkurrencia folytán a román petróleum teljesen elvesztette külföldi piacait, az a kevés export pedig, ami még a külföldi piacon megmaradt, olyan alacsony árak mellett történik, hogy az exportöröknek hatalmas veszteségeik vannak. Ennek az alapján kérik az exportörök, hogy a kompenzációs kivételnél vegyék figyelembe a petróleum-exportörök kérését is, hogy veszteségeiket a kompenzációs prémiumokkal fedezni tudják.

A gabonaexportörök viszont arra mutatnak rá, hogy a mai katasztrófálisan alacsony exportmennyiséget csakis a jelenlegi kompenzációs rendszer eltörlése alapján lehetne megváltoztatni. A gabonaexportöröknek prémiumokat kell adni, mert enélkül egy kilogram gabona sem hagyhatná el az országot. A kompenzációs tranzakció azonban az utóbbi időben egyre jobban összezsugorodik és az üzletlehető-

ségek mind gyengébbek lesznek, ezért kérik a minisztériumot, hogy állapítson meg a lehető legsűrűbben egy stabil rendszert a gabonakampány hátralevő idejére. Teodorescu miniszter kijelentette az exportöröknek, hogy fel fogják tartani a kompenzációs prémiumokat mindazonkál az országoknál, ahol a külkereskedelmi mérlegünk passzív és 10 százalékos exportprémiumot léptetnek életbe azoknál az országoknál, ahol nincs kompenzációs rendszer.

A nyersanyag-importörök viszont azt sérelmezték a minisztériumnál, hogy a Banca Nationala nem rendelkezve megfelelő mennyiségű deviza fölött Angliából gyapotot csak előzetes kifizetés mellett tudnak vásárolni. Ilyen behozatalt a jelenlegi gazdasági körülmények között csakis kompenzációs uton lehetne veszteség nélkül folytatni, ez viszont megdrágítaná az árut.

A jövőben az Angliával való meg egyezést a gyapotbehozatalra vonatkozólag módosítani lehetne, természetesen a régi adósságok előzetes kifizetése mellett, mert másként kompenzációt keresztül sem lehetne árut kapni. A nyersanyag áremelkedését a belföldi árak felemelésével lehetne kiegyensúlyozni. A textiliparosok tehát végleges megoldást kértek a minisztériumtól, hogy a nyersanyagbehozatal kérdése egyszer és mindenkorra el legyen intézve. Ugy, mint a gabonaexportörök, ők is stabil külkereskedelmi rendszert kérnek, amelyet ne lehessen percről percre módosítani.

Teodorescu miniszter válaszában a nyersanyag-behozók kéréseire kijelentette, hogy elismeri egy stabil rendszer szükségességét úgy az export, mint az import számára és a kormány gazdasági bizottságának ma délután hozandó határozatai véglegesek lesznek és legfeljebb háromhónapos előzetes bejelentés mellett lesznek felbontathatók. Az ország gazdasági köreiben élelnek érdeklődéssel várják a gazdasági értekezlet eredményét, mely számos égető gazdasági kérdésre kell megoldást adjon.

APRÓHIRDETÉSEK

Akar gazdag lenni 50 lejért? Akkor vásároljon, míg a készlet tart egy temesvári mentőorszjegye. Huzás szeptember 9-én. Sorsjegyet vásárolhat minden trafikban és sorsjegyügynöknél, Erdélyi fő-elárusító Economía S. A. Succ. Cluj, Piata Unirii 23.

Suche für mein Mädcheninternat für sofort. Intelligente Ernste perfect deutsch, rumänische tüchtige Erzieherin. Offerte mit Photographie unter Adresse Mädcheninternat M. Schwartz Oradea-Mare, Str. Ciorgariu 8.

Fűzők? Mellbortók? legelőnyösebben Garmid Szalonban Str. Neculeea 2. Remnerpalota.

مورمى مازوريموك minden fordításban legelőnyösebb beszerzési forrása viszonteladóknak is. Weisz., Satumare, Str. Jacobini 5.

Vegetáriánus házikosztot keresek hazahordásra olyan családnál, kik szintén így étkeznek. Címeket kiadóba kérek: „Csak házikoszt” jellegre.

Két 10—14 éves iskolás leányka ort. kóser ellátást kaphat. Löwy, Cal. Moti. Ior 37.

Zsidóleány, román, francia nyelvtudással, hat éves gyermek mellé kerestetik. Cím: Berger Lipót Sălara, Bihorm.

Legalább 500.000 lej tőkével rendelkező társ kerestetik nagyömegű közszükségleti cikk előállítására meginduló iparvállalkozáshoz. „Feltétlen rentábilis” jellege alatt a kiadó továbbít.

Intelligentes Kinderfräulein, kinderliebend, im Haushalte tüchtig, kocht, näht, handarbeiten, sucht Stelle neben Kindern. Adresse in der Verwaltung des Blattes.

Két-háromszázezer lej tőkével közreműködő társat keresek jól bevezetett, jól jövedelmező vállalkozáshoz. Ajánlatot a kiadóba „Jó befektetés” jellegre.

Aranyművesseget, ki brezurmunkákban is jártas, azonnal fejezzünk. Dukász Testvérek Arad, Str. Gojdu 3.

Könyvszenzációk!

Gotta: A világ legszebb asszonya	Lei
240 l. vk.	60
Italo Balbo: Diadalmas szárnyak	
260 l. vk. Nagy alak, rengeteg térkép, a második olasz óceánrepülés teljes leírása	240
Nagy Lajos: Kiskunhalom	230 l. vk. 72
Malraux: Hódítók Lej 45 vk. 256 l. 72	
Malraux: Emberi sorsok (Goncourt-díjas regény f. Lej 102, vk. 302 l. 126	
Kemény János: Kutyakomédia (Céh) 100	
Traven: Gyapotszedők L. 45, vk. 256 l. 72	
Körber: Ruth és a 3-ik birodalom vk. 350 l. 99	
Ráth-Végh: Magyar kuniózumok vk. 272 l. 162	
Stefan Zweig: Erasmus (Rotterdam) vk. 238 l. 144	
Krauf: Akk életünkért harcoltak (Az emberiség 12 legnagyobb jötevője) vk. 360 l. 180	
Lamb: Dzsongiszkán, a világ császára, vk. 162	
Buk: Tul a marxizmuson (Világ szemlélet) 30	
Földi Mihály: A lázadó szűz 370 l. v. 60	
Karinthy: Száz új humoreszk 230 l. 60	
Nagy Endre: Szerelmesek Kalauza 200 lap 60	
Szerb Antal: Magyar irodalom története, 2 kötet, 600 lap 250	
Toina: Erdély magyar irod. élete 75	
Melnár: A gyermek és a zene 30	
Strahan: Gilgi (egy lány a sok közül) 250 l. vk. 60	
Strahan: A halál menyasszonya 224 l. 28	
Grügercsik: Jövődém és megelégedés 20	
Melnár: Elektrotechnikai Zsebkönyv 360 l. 450 kép, vk. 264	
stb., stb.	

Lepage-nál Cluj Postán utánvéttel. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét.

Ort. zsidó uricsalád elválttal teljes ellátásra közép vagy felsőbb iskolába járó leányt vagy fiút, fűrdőszobahasználattal. Cím: Str. Dragalina 19. sz.

בעל חלה ושומר מצוות קבלה מאומים וכוונת פאסטן מיט 2000 ל"י אונד וואונדער פערמיטטער בעקומט פראוויזאן אורדנסט ב"ט פון אונזער האגונ' פארטייטן

Ort. izr. uricsalád iskolaidényre elfogad középiskolás urileányt zongora- és fűrdőszobahasználattal. Berger Antalné Oradea, Str. Xenopol 5, földszint balra.

Vegetárius koszthoz is érte szakácsnőt keresek azonnali belépésre. Cukrászatot értékel előnyben. Cím a kiadóban.

Ebéd elsőrendű kőhordásra vagy menü rendszerre. table d'hout kapható Iuliu Maniu 33. szám alatt Semlyennél.

Elsőrendű ellátást kaphat 1—2 diák vagy diáklány Semlyén Tivadarnél Iuliu Maniu 33. szám alatt.

Fiatal cipőkereskedősegéd, jó eladó, állást nyerhet szeptember 1-re. Kohn Ignác Tg. Mures.

Üzlettel vagy irodával rendelkező képviselőket keresünk a következő városokban: Viseu, Sighet, Bistrița, Sibiu. Ajánlatokat referenciákkal az alanti címre kérünk: „Zion Lloyd” Oficiu de turism. Cluj, P. M. Viteazul 40.

Központban uricsaládnál iskolásfiúk teljes ellátást kaphatnak, fűrdőszobahasználattal. Str. Abatele Zavoraj 2/b. Óvár.

Zu ständigen Erziehung zweier Kinder (10 und 13 Jahre), geschulter Pädagoge (Pädagogin) mit perfekter deutscher und französischer Sprachen. Kenntnis gesucht, Hebräischkenner bevorzugt. Auskünfte bei Dr. Hermann Cluj, Str. Dorobantilor 41.

Ein bis zwei Studenten werden bei Mittelschullehrer in Pension und Nachhilfe (moderne Sprachen) aufgenommen. Eventuell auch Hochschüler. Zuschriften nach Wien II. Körngasse 7/16 Dr. G.

Megnyit az első kolozsvári ort. kóser cukrászüzem. A legelőnyösebb kivitelű tortákat, mignonokat, szendvicseket, valamint apró süteményeket eljegyzésekre, esküvőkre, keresztelőkire és egyéb alkalomokra a legelőnyösebb kivitelben, a legújantósbabb árban készítik. Adler, Str. Londrei 19.

Meg Bern, a k...
ohn, a k...
nista Vilá...
gátusa Be...
kodott, h...
Victor i...
litásait a...
kivüli pol...
és akit en...
nista mozz...
a krimi S...
és már di...
cionista m...
nista kong...
Actions K...
Pa-estine...
vezetője v...
zet konsta...
ték ki. A...
szűkebb...
toták az...
a cionista...
A világ...
együtt...
koppenhág...
esátotta k...
tumot. U...
került min...
1921-ben az...
Éjszaka...
fiatal...
mag...
Bucurest...
str. Lucei...
ébredt Au...
és elkezd...
és beszéd...
ébredt és...
azonban t...
adja a k...
N...
K...
A polgár...
CLUJ-KO...
Néhány na...
egyk vez...
lentés ér...
rendőrség...
repel, h...
liós házat...
éveken át...
berális k...
nyert el v...
A Curen...
cikkekben...
amelyre...
kértünk...
nyomozást...
től.
A polgár...
bünygyi...
azonban...
— Szerim...
ter — az...
személyes...
tést, akiv...
Az igaz, h...
15 urnak...
Köz...
alaco...
gősziv...
s olajszáll...
zállit: MA...
N...

Árcikkek!

asszonya	Lei 60
szárnyak	240
rengeteg	72
sz. óceán.	72
230 l. vk.	72
vk. 256 l.	72
Goncourt-	126
vk. 302 l.	100
ia (Céh)	72
45. vk.	99
birodalom	162
műzomok	144
otterdam)	180
harcoltak	162
agyobb jó-	30
lág csá-	60
(Világ.	60
370 l. v.	60
230 l.	60
Kalauza	60
om törté-	250
élete	75
ne	39
sok kö-	60
nya 224	28
egelőgés	20
sebkönyv	264

Meghalt Victor Jacobson, a cionista mozgalom nagykövete

Bern, augusztus 25. Dr. Victor Jacobson, a kiváló cionista politikus, a Cionista Világszervezet népszövetségi delegátusa Bernben, ahol átutaztában tartózkodott, hirtelen meghalt.

Victor Jacobson, akinek kiváló kvalitásait a Cionista Világszervezet rendkívüli politikai feladatokra használta fel és akit emiatt cionista körökben a „cionista mozgalom nagykövete” neveztek, a krími Simferopolban született 1869-ben és már diákkorában aktív résztvevő a cionista mozgalomban. A harmadik cionista kongresszustól kezdve tagja volt az Actions Komiténak. 1906-ban az Anglo-Palesztinai Company beyruthi fiókjának a vezetője volt. 1908-ban a cionista szervezet konstantinápolyi megbízottjává nevezték ki. A II. cionista kongresszuson a szűkebb Actionskomité tagjává választották, azóta igen jelentékeny szerepet játszott a cionista külpolitika irányításában.

A világháború kitörésekor Motzkinnal együtt ő vezette a Cionista Szervezet koppenhágai irodáját és 1918-ban ő bocsátotta ki a híres koppenhágai manifesztumot. Ugyanabban az évben Londonba került mint a végrehajtóbizottság tagja. 1921-ben azonban letette hivatalát. 1925

őta ő képviselte a cionista organizációt Párizsban és Genfben a Népszövetség előtt.

A Victor Jacobson nevéhez fűződő koppenhágai manifesztum címe: „A zsidó nép követelése” és többek között a következőket tartalmazza: „A békeszerződésben a zsidó nép számára biztosítani kell: 1. Palesztinát Zsidó Nemzeti Otthonnak és a Nemzeti Otthon zavartalan felépítéséhez szükséges alapfeltételek megteremtését. 2. A világ különböző államai-ban élő zsidók egyenjogúsítását. 3. Nemzeti autonómiát kulturális, politikai és szociális területen a zsidó tömegtelepülésekkel bíró országokban és mindenütt ott, ahol a zsidók azt kívánják. A békeszerződés napján, amikor az emberiség közeledni akar a népek közötti béke zsidó ideáljához, meg kell szüntetni a zsidó nép létezését fenyegető mártírjumját, amely súlyos teherként nehezedik valamennyi nemzet lelkiismeretére. A zsidó nép egyen-jogu tagként kell bevonuljon a szabad népek szövetségébe.”

Dr. Victor Jacobson közvetlenül halála előtt résztvevett még a cionista executívé zürichi ülésén.

Éjszaka álmában megőrült egy fiatalember, miniszternek képzelte magát és meg akarta ölni az anyját

Bucuresti-Bukarest, augusztus 25. A str. Luncei 18. számú házban az éjjel felébredt Aurica Dumitrescu fiatalember és elkezdett kiabálni, hogy ő miniszter és beszédei kezdett tartani. Anyja is felébredt és esillapítani akarta fiát, aki azonban tőrre kényszerítette, hogy megadja a kellő tiszteletet neki, a miniszter-

nek. Nagynehezen sikerült csak kimene-külnie az anyának, aki a rendőroket hívta segítségül. A rendőroket csak hosszas harc után sikerült ártalmatlanná tenniük Dumitrescut, akiről a kórházban megállapították, hogy megőrült. De kórházba került Dunarescu rendőrokmester is, aki a verekedés során megsérült.

Névtelen feljelentést adtak be Kolozsvár városának egyik vezetője ellen

A polgármester véleménye szerint személyes ellenség bosszújáról van szó

CLUJ-KOLOZSVAR, augusztus 25. Néhány nappal ezelőtt a városi tanács egyik vezetőtagja ellen névtelen feljelentés érkezett a kolozsvári központi rendőrséghez. A feljelentésben az szerepel, hogy az illető ur egy és félmillió házat épített annak ellenére, hogy éveken át nyugdíjából élt és csak a liberális kormány uralomrajutásakor nyert el vezetőállást a városnál.

A Curentul tegnapi számában nagy cikkben foglalkozott a feljelentéssel, amelyre vonatkozólag fevilágosítást kértünk Dregan polgármestertől és a nyomozást vezető Pulca rendőrkvesztortól.

A polgármester kijelentette, hogy a bűnügyi feljelentésről tudomása van, azonban teljesen alaptalannak tartja. — Szerintem — mondja a polgármester — az illető vezetőember ellen egyik személyes ellenség adta be a feljelentést, akivel nemrégiben összetűzése volt. Az igaz, hogy a feljelentésben szereplő urnak háza van, azt azonban még

ezelőtt építette, mielőtt megválasztot-tak volna hivatalába.

— Ugyancsak a feljelentésben szerepel — folytatja tovább Dregan polgármester — hogy az illető magas városi tisztet betöltő funkcionárius a városnál dolgozó munkásokat alkalmazott szabály ellenére és hogy háza előtt azt a fatot csináltatott szintén városi munkásokkal. Errevonatkozólag csak azt mondhatom, hogy ezek a vádak egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak és nem tudom, hogy a Curentul milyen forrásból szerezte be hirtét ehhez a cikkéhez. Arról tudomásom van, hogy háza elé néhány szekér kavicsot szállított. Ezt azonban minden más polgár is megteheti anélkül, hogy ez törvénybe ütköznék. Ugyancsak a feljelentések között szerepelt, hogy a városi magasrangú funkcionáriusok személyes céljaikra is felhasználják a városi hintót. Erről nekem is tudomásom van és errevonatkozólag, már rendeletet adtam ki, hogy ah intót csakis hivatalos ügyekben vehetik igénybe. Ennyit mond Dregan polgármester.

Pulca rendőrkvesztör kijelentette, hogy néhány nappal ezelőtt valóban feljelentés érkezett a szobanforgó magas hivatalú viselő városi funkcionárius ellen. Hogy ebből egyelőre mennyi a valóság, azt nem lehet tudni. Az ügy most van vizsgálat alatt, amelyet személyesen vezet.

— A feljelentésnek az a lényege — folytatja Pulca rendőrkvesztör, — hogy a feljelentésben szereplő hivatalnok egy és félmillió lejért csináltatott magának annakellenére, hogy hosszú éveken keresztül csak a nyug-

Központi fűtési kazánokat gőzszivattyukat kazán-táplálásra

alacsony tüzelőszükséglettel, MARKO V. Cluj, Calea Regele Ferdinand 43.

és olajszállításra rendkívül alacsony áron szállít: MARKO V. Cluj, Calea Regele Ferdinand 43.

Leltár utáni

6

olcsó nap

Leltár utáni

6

olcsó nap

augusztus 27-től, hétfőtől szeptember 1-ig szombatig

Áraink feltűnően olcsók

IME:

Selyemharisnya	Lei 54, 59, 64
Fild'ecosse harisnya	Lei 16, 19, 24
Férfi zokni	Lei 14, 16, 22, 28
Gyermek reformnadrág I-a	Lei 9, 19, 22, 25, 28
Női reformnadrág I-a	Lei 29, 32, 35
Gyermek cernaharisnya I-a	Lei 4 lejtől
Selyemkombiné I-a	Lei 79, 89, 99, 109
Női pullover tiszta gyapju I-a minden színben	Lei 69, 89, 99, 129

és minden egyéb cikkünk rendkívül leszállított áron

HERCULES

R.-T. CERNAUTI,

Harisnya és kötöttáru gyári ierakata

Cluj, Cal. Regele Ferdinand 13.

díjból élt A kérdés az: honnan szerezte a házépítéshez szükséges pénzt? Bővebbet nem mondhatok. Ha a vizsgálat befejeződjött, részletes beszámolót adok a sajtónak.

Egyelőre tehát vizsgálat alatt van az ügy, addig pedig, amíg a vizsgálat be nem fejeződik, nem lehet tudni, hogy mennyi az igazság a névtelen feljelentésből.

Uj letartóztatások Németországban

Párizs, augusztus 25. A hivatalos cáfolatok ellenére kénytelenek elismerni a német hatóságok, hogy a legutóbbi időben egész sor újabb politikai letartóztatás történt, amelyek azonban nem állnak kapcsolatban a vasárnapi népszavazással. Mindenekelőtt kommunistákról van szó, akik hazaáruló üzemekbe keveredtek. Másrészt meg kell azonban állapítani,

hogy őrizetbe vették a szocialista és kommunista párt számos régebbi funkcionáriusát is, aki ellen nem volt semmi konkrét vád. Ezek a letartóztatások a népszavazást megelőző héten történtek és nyilván az volt a céljuk, hogy megakadályozzák a régi szocialista és kommunista funkcionáriusok a munkásság körében kifejtendő propagandáját.

Nyolcvanezer francia paraszt lázadásra készül, mert nem kapott exportengedélyt

Párizs, augusztus 25. A francia földművelésügyi minisztérium tegnap arról értesült, hogy Franciaország „Cote du Nord” országrészében 80 ezer paraszt lázadásra készül, mert nem kapták meg az exportengedélyt, amelyet már több ízben ismételték kérték. Saint-Brieux vármegyei prefektus a minisztériumnak ijedt-hangu jelentést küldött a készülődésekről.

A kormány ugy határozott, hogy a lázadási kísérletet még a kezdetében elfojtja és megteszi az összes intézkedéseket. A lakossághoz intézett manifesztumban a kormány közölte, hogy amennyiben a feszült hangulat nem hagy alább, a kormány bevonja az eddig kiadott exportengedélyeket is.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HAVATALOS LAPJA

MI A JUNG-WIZO?

Irta: Dr. Henay Lichtenstein (Bécs)

Alig pár év alatt a Jung-Wizo kifejlesztett és elterjedt jelenségből széles mozgalommá lett.

Próbáljuk elmondani, hogy mit akar tulajdonképpen a Jung-Wizo.

Szögezzük előbb le azt, hogy mit nem akar, mi nem akar lenni a Jung-Wizo!

A Jung-Wizo ne makar „klub egyesület” lenni, a Jung Wizo meg akarja tartani magának egy ifjúsági mozgalomnak a formáját, melynek pozitív célkitűzései vannak, nevelési programja Palesztina és melynek lényege abban a dinamikus hajtóerőben van, mely tulajdonsága az ifjúságnak, abban a forradalmi lendületben, melyre minden ifjúsági szervezet épül.

Az ifjúságban él egy forradalmi vágy, hogy kiszabadítsa magát azok alól a bilincsek alól, amelyek ránehezdednek a gyűjtő társadalomban. Azonban a Jung Wizo nem vállalja magának azokat a dogmatikus jelszavakat, melyekkel az ifjúsági szervezetek operálnak, hogy az ifjúság dobja el magát a „polgári megkötésektől”. Nem! A Jung Wizo parallel akar haladni a szülővel, az iskolával és mind ezek segítségével akarja megszabni a zsidó leány új életútját, meg akarja szeretetni a zsidó leánnyal a fizikai munkát, meg akarja tanítani a fizikai munka megbecsülésére és felbreszti saját helyzetének tudatára, hogy lássa meg a cionizmus végső lényegét és maga is önként lépjen a cionista megvalósítás útjára: a regenerálódás első törvényének a keresztülvételére, a cháluci munkára.

Ami a senior Wizo jelent az asszonyok körében, azt akarja átültetni a Jung Wizo az ifjúságba, megtoldva, hozzápárosítva ezt az eszmekört az ifjúság lelkiéletéhez. A Jung Wizo az ifjúság szövetkezete, az ifjúság maga akar lenni. Az ifjúság lelkiének a megfigyelése arra tanít bennünket, hogy az ifjúságot csak úgy nevelhetjük önállóságra, egészséges gondolkodásra, ha nem folyunk bele az életébe, legalább is nem úgy, hogy ő ezt tehernek érezze. Egészséges ifjúságot, csak az ifjúság önmagátalakításával nevelhetünk. Az ifjúság a legjobban ifjak között érzi magát. Így nevelhetünk egy egészséges, felelősségtudatos, magabiztos ifjúságot, mely tisztán látja a maga életét és a körülötte lévő világot, felelősségérzetének a nevelése és felbresztése kifejlesztése az ifjúságban a szolidaritás érzetét is.

Az ifjúság szolidaritást vállal a többi ifjával szemben: azzal, amellyel együtt van, akit szeret, akihez impressziói fűzők, a zsidó ifjúsággal tehát, a zsidó néppel. A felelősségérzet rávezet bennünket arra, hogy felismerjük az egy mindenkiért és a mindenki egyért szociális értelmét és értékét.

Az egészséges ifjúságnak legfőbb tulajdonsága, hogy tele van tudásszomjjal, ezért az öntudatos zsidó ifjúság megakar ismerni mindent, ami a zsidósággal vonatkozásban van. Innen ered az, hogy a Jung Wizo tagjai intenzíven foglalkoznak zsidó történelemmel, zsidó irodalommal, Palesztina-kérdésekkel, cionizmussal. Az ifju tudást akar szerezni magának hogy a tudás és a gondolkodás fegyvereivel felvértezve védekeznek az élet minden problémája ellen. A tudással igyekeznek a problémákat meglátni, átfogni és megoldani. Ennek az ifjúságnak azonban a tudás nem csupán teoretikus értéket, hanem praktikus értelmet és értéket jelent, mert ez az ifjúság heven szándékra Palesztinára van beállítva, össze van kötve a palesztinai valóságokkal, a palesztinai napi élettel, még ha nem is mindannyian vannak az allijágra beállítva, még ha nem is bírják mindannyian a palesztinai építő munkára adni önmagukat (hátsámát ámit, önmegvalósítás), de szoros kapcsolatban vannak, élő, erős kapcsolatok fűzik őket Erec Jisráélhoz. Mindannyian úgy szemlélik Palesztinát, mint a zsidó nemzet otthonát, mint a zsidókérdés egyetlen, pozitív megoldási módját, mint a zsidó nép hontalanságának végét jelentő megváltást. Minden Jung-Wizo csoportban akadnak leányok, kik készül-

nek Palesztinába a cháluci életre, kik hácsárát végeznék, hogy aztán Palesztinában a Wizo valamelyik mezőgazdaságában helyezkedjenek el és éljék a cháluc heroikus, küzdelmes, dolgozó, országépítő életét. Ha valamelyik Jung Wizo csoport egyik tagja készül Palesztinába, ez már egy kapcsolatot jelent Palesztinához. Az illetőnek, aki allijára készül nincs meg az utazási költsége: a felelősségérzet természetesen nem hagyja magára az

egyént problémájával, hanem szolidaritást vállal az ő bajtársával szemben, mivel együtt töltötte ifjúságát, együtt tanult, együtt élt, természetes, hogy igyekszik neki segíteni. Így alakul ki majd minden csoportban azoknak a csoportja, amelyek ad, és azoknak a csoportja, amelyek vesd anélkül, hogy ezért valaki is lekötöztetve érezne, vagy kevésbé értékesnek látná magát.

Ha aztán az illető allijázott, akkor már van egy érdekkapocs, mely az itt maradtakat odafűzi személyileg Palesztinához és az ottani életéhez.

Főprincipiuma még a Jung Wizonak, a pártnevelés. A Jung Wizo nem tartozik semmilyen cionista párthoz, semmi-

lyen cionista szárnyhoz, irányhoz, vagy frakcióhoz. A Jung Wizon kívül minden tag saját meggyőződése szerint határozza meg politikai hovatartozását. Innen van az, hogy tagjaink közül sokan hácsárájukat a kálcionisták Hechalucához tartozó szniffeken végzik. A Jung-Wizo saját mezőgazdasági hácsáráira (Varsó, Krakkó) vár a feladat, hogy ezen a téren is megteremtse a maga álláspontját.

A Jung Wizo parallel halad a senior Wizoval a cionista, zsidó asszonyok szervezetével. A senior Wizo mindenben támogatja a Jung Wizot. Abban az esetben ha a Jung Wizo tagja nem allijázik, autonatikusán átmegy a senior Wizoba. Ime ez röviden a Jung Wizo.

Rison Lezioni riport

Rison Lezion 1882-ben báró Rotschild alapította. Ez volt az első palesztinai kolónia. Ma már Rison nem magántulajdon és így nagyszámú iparosok és munkások is. A kolónia is nagyon szépen ki van építve.

Elvezet végigszeltem a gyönyörű, széles, pálmákkal beültetett utakon. Első utam a risoni borpincébe vezetett. Egyike a világ legnagyobb borpincéinek. Ugyan csak a Rotschild tulajdona. Már negyvenöt éves a pince. Nemrégiben körül 25 millió liter bort állítottak elő évente. Ma már lementek ötmillióra. Ennek egyrészt a nagy olasz és francia konkurrencia az oka, akik hallatlanul olcsó áron adják a bort és így Európának nem fizetődik ki innen hozatni magának. Egyedül Anglia maradt meg a régi jó vevőnek. De már ott sem fogyasztanak annyit.

Másik oka a nagy beépítésnek, hogy már nincs elég szőlő. Annak idején, amikor jött a nagy narancskonjunktura, az óriási szőlőtereket kivágták és pardsze ket csináltak helyébe. A Rison és környékén még megmaradt szőlőföldek pedig nem elegendők az óriási üzemnek.

A szőlőföldek ugyancsak Rotschild tulajdonában voltak, de ma már kooperatív.

Az üzemben csak szigorúan ortodox munkásokat alkalmazzák. Ha valakiről csak a legkisebb vallási kihágást megtudják, azt rögtön elbocsátják.

Ugyancsak Risonban fog rövidesen megnyitni még egy óriási üzem. Az Első Palesztinai Üveggyár. Körülbelül négy hét múlva már rendszeres fognak do gozni. Elmentem megnézni az előkészületeket. Gyönyörű gyárépület, óriási sürgősforgás. Természetesen egyenesen oda nyitottam be, ahol a legszorgosabban meg volt tiltva a bemenet. Eppen a próbautat készítették. Az igazgató és üzemvezető, miután megtudták, hogy a betolakodó nem álláskeresést jelent, hanem őrni akartok a gyárról, rögtön megmutatták, hogyan készül az üveg.

Meghívtak, hogy négy hét múlva, amikor az ünnepélyes üzemmegnyitás lesz, menjek el megégyezni és akkor ideadják az összes adatokat és akkor már lesz mit látni.

Ujságolták, hogy pont előttem ment el egy francia újságíró. Az is ott volt körülnézni...

És hogy óriási az érdeklődés. Rison Lezionban van a cseh Somér Hazair kibuc, Persze csak névleg cseh, mert ha nem beszélnek héberül, hát ma-

gyarul beszélnek. Ugy százan vannak. Megmondtam nekik, hogy kivételesen mutassanak valamit, ami nem Mastilla, meg nem tehenészet. Mert eddig még minden kibucnak végigírtam a tehenészetét és Mastilláját. És én nem akarom ugyan unni magamat.

Belátták, hogy igazam van. És bevitték az asztalos, meg lakatosműhelybe. Az környéknek ők dolgoznak. Nagyon jó szakemberek vannak és nagyon szépen keresnek a kibuc részére. Megnéztem a kimutatást. Egy lakatos szakmunkás keres cca 55 grust, egy asztalos kb. 32 1/2 grust, egy építőmunkás úgy 40-60-g. A lányok részére mosóda van. Nagyon sok munkát kapnak. Persze nem mindnyájan dolgoznak a mosódában. Egy részük a gyermekek mellé van beosztva. Mostan három lányt képezetnek óvodának, mert már 18 gyerekük van. (Arról nem is beszélve, hogy mennyi lesz).

Mesélték, hogy milyen jó „kibucanyag” a gyermek és hogy mennyire kollektívan gondolkodnak.

Az egyik két és fél éves gyermeknek kivitték a szobájából az ágyát. Erre a csöppség megszólalt:

— Ejjoh mitah seli-selanu? Hol az én m' agyunk?

Egy másik gyerek:

— Nekem kell egy autó nekünk.

Este a kibuc emberek azzal szórakoznak, hogy észrevétlenül leállnak a gyermekek hálószobájainak az ablaka alá és egy küssé hallgatónak. Ami nappal a kibucban véghez megy, mindent kipakkolnak.

Aztán megnéztem az olvasótermet. Most építették. Nagyon csinos és kényelmes. Gyönyörű ceruzarajzok. Az egyik fű rajzolta a kibucból. Nagyon sok tehetségük van. Enekesek, rajzolók és egy író.

A zeneterem. Rádió, hegedű. Nagyon romantikusan csináltuk. Kibővítettük a villányt. Kint a hófű, halk zene. A távolban fölír egy méabus eakál. De ezt nem szabad elfelejteni.

A kibuc szomszédságában van egy szőlő. Magántulajdon és főleg akkor nincs semmi. Nem. Sohasem fogok több szőlőt lopni éjjel. Nem kell! Nem szeretem! Savanyu a szőlő. Nem esoda. Ha az ember megeszik egyszerre vagy tíz kilót (lehetett száz is).

Sátorban aludtam a kibucban. Oh! Csodaszép állatokak a pálmás roslecioni éjszakák.

Stefánia Hillmann

WIZO-HIREK

A SZATMÁRI WIZO KERTI ÜNNEPELYE. Jószikerült kerti ünnepélyt rendezett a szatmári Wizo folyó hó 12-én. Az ünnepélyt déltán 3 órakor katonazene hangjai mellett a babakocsi és triciklikorzó nyitotta meg. Bár a benevezettek egyrésze a rossz idő miatt távolmaradt, így is 25, szebbnél-szebben feldíszített babakocsi és tricikli vett részt a versenyen. Kislányok Erős Klári, Gerstel Évi, Glück Bellu, Klein Évi, Márk Anci, Rényi Lili, Schön Vera és Marica, Steinberger Magda, Wohl Ági, Zoltán Márta. Fiúk: Blum Laji, Fischer Bandi, Glück Tibi,

Grünhut Károly, Haupt Gyuri, Jónás Tibi és Laci, Kepes Gyuri, Markovits Andor, Schwartz Jancsi, Weisz Ervin, Weisz Gyuri, Trepper Tibi. A szavazás eredményeképp díjakat nyertek: Steinbeager Magda, Erős Ági, Zoltán Márta, Klein Gyuri és Blum Laji. A korzó megrendezése dr. Jordán Viktorné agilitását és Krausz Ilus iparművészeti izlését dicséri. Legnagyobb siker volt a gyermekbarát előadásának, melynek előkészítésén Rosenfeld Mártonné, Mózes Károlyné, dr. Schwartz Lajosné, Jónás Jenőné, Leby Henrikné buzdítottak. A táncszámok betanítását Havas Zsazsa táncitanárnő, a szöveg betanítását Schwarz Ernőné végezték, míg a zongorakisérletet Salamon

Árminné látta el kivételes rutinnal. Grosz Cvi sikerült román prologja után a 9 éves Jónás Médi lépett a pódiumra és rendkívül kedves, közvetlen szavakkal konferálta a Wizo céljait és munkáját. Utána Steuer Etelka aratott nagy sikert kedves chansonénekeivel és temperamentumos táncával, majd egy bájos kis 5 éves hegedűművész, Gara Edit gyönyörködtette a közönséget, kiforrott játékával. Rosenfeld Eva Fuchs Ernő Lobogó lángok című verseit szavalta meleg átérzéssel. Nagy tapsot aratott Farkas Lili tréfás kínai táncával, míg a zeneértők körében méltó feltűnést keltett a Herskovits-Roth Laci zongora-hegedű duó, valamint Klein Károly szóló hegedűszáma. Nagy tetszést aratott főleg a gyerekek körében az „Állatkínzó Jancsi” című látványos, énekes balett, amelyben mintegy 30 gyerek szerepelt stilszerű jelmezekben. Jancsi szerepét Jeremiás Tibi játszotta, Klein Éva, Kálmán Kató, Klein Ági, mint legyek, Görög Livia, Jónás Médi, Jónás Kató, Weisz Margó, Rosenberg Éva, mint katicabogarak, Singer Márta, Fodor Anci, Léby Kató, Rosenfeld Éva, Klein Ági, mint lepke, Weinreb Gyuri, Révész Laci, Rosenfeld Sanyi, Schwartz Imre és Laci, Fisch Lajcsi, mint békák, Mózes Karcsi, mint veréb akrobata táncával aratott megérdemelt sikert. A kabaré előadás tekintetével a nagy sikerre rövidesen meg fogja ismételni a Wizo. A mintaszerűen megrendezett büffé beszerzése dr. Rosenfeld Andorné, dr. Fischer Miklósné és Sugár Fülöpné érdeme, de a hölgyek valamennyien meg ható buzgalommal igyekeztek szorgalmalomban és áldozatkészséggel egymáson tultenni. A bazársátorban Jónás Izidorné, dr. Steuer Jenőné, Farkas Kálmáné, Fried Zoltáné és Jónás Dezsőné buzdítottak, míg az összes rendezés és központi irányítás nehéz feladatát dr. Fischer Samuné elnöknő intézte körültekintő pontossággal és mindenre kiterjedő figyelemmel.

— A második németországi leányallija Palesztinában. A palesztinai angol kormány a Wizo részére 112 leányosertifikátot adott, amelyet a Wizo ekzekutívja a németországi Wizo lányok allijájá fordított. A napokban megérkezett az első németországi leányallija Haifába, ahol a kikötőben a Wizo kiküldöttje várta őket. Az első transzport még áprilisban érkezett Palesztinába, mely 49 leányból, míg a most érkezett második transzport 23 leányból állott. A kikötőben Weir reichsz S. Wizo hölgy kalauzolta az érkezetteket, akiket Tel-Avivban a Wizo háztartási iskolában meleg fogadtatásba részesített a Wizo, valamint a többi szomszervezetek és a cionista ekzekutívja. A Wizo leányok a Wizo különböző mezőgazdasági iskoláiba lettek elhelyezve legtöbbször a nahallai Wizo-farm, Peleal Náchalát Jákob és a többi Wizo-farmra lettek elhelyezve, ahol azonnal munkába álltak.

A ZSIDÓ ASSZONYT
Minden az erdélyi WIZO tisztelettel
pontja, Pápa Ágoston 4.

Ujtsa meg sorsjegyet! Vegyen új sorsjegyeket! **MAR EGY NYOLCAD SORSJEGGYEL IS MILLIOMOS LEHET.**

Főbeírásítóhely
Economia S. A. Cluj, Piața Unirii 23.
Telefon: 4.77

Még vásárolhat sorsjegyet!!! Hol???

A BANCA ILIESCU R. T.-nál, CLUJ

HIREK

Német kormánykörök tagadják, hogy új antiszemitizmus mozgalom van készülőben, Prágából jelentik: Berlinből érkező jelentések szerint nem tel el még a vasárnapig a londoni Daily Heraldnak a híre, hogy a német kormánykörök részéről a zsidó ellenes heccok új hullámát készítenék elő azért, hogy a tömegek figyelmét elhárítsák a gazdasági kudarcokról. Nem igaz az sem, amit az idetzett újság közöl, hogy tudnillik halállistát állítottak volna össze, amelynek élen gazdag és tekintélyes zsidók szerepelnek.

Bejuttatják a főmuffi hivatalosát Jeruzsálembe. A Zsidó Távirati Iroda jelenti Jeruzsálemről: Az „El Dschemea el Arabia” című lapot, mely Huszszéni jeruzsálemi főmuffi közvetlen vezetésével áll, a főkormányzó rendeletileg betiltotta. A lap a főkormányzó ama rendeletére, hogy az arab ifjúság „hatalmas vezetőit” feloszlatta és megtiltotta a rendőrségnek, hogy az illegális bevándorlók elleni vadászaton az arabok segítségét igénybe vegye, arra uszította az arab ifjúságot, hogy ellenőrizze a zsidó bevándorlást. A főmuffit, akinek a múlt évi véres zavargásokban való szerepét a nyomozás bebizonyította, az arab határőrségek törvénytelen ténykedése miatt, mint hírlík, a kormány felelősségre kívánja vonni.

Agnyvértőlulás, szivszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség a rendkívül enyhén ható természetes „Ferece József” reseruviz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a Ferece József víz a makacs székszorulás és az emésztőesatornán át történő mérgeződésként mindenféle jelenségénél — öregnek és fiatalnak — a legjobb szolgálatot teszi.

Mit kérnek a palesztinai revizionisták? Tel-Avivból jelentik: A Tel-Avivban üléselő palesztinai revizionisták országos konferenciája számos határozatot hozott. Többek között követeli a cionista exekutívó visszalépését, azért, mert ez a közület most „vérvádnak” köszönheti lét-rejőttét. Egy másik határozatában követelik a kormány bevándorlási politikáját gyökeres revízióját és azt, hogy Palesztina kapuit nyissák meg az otthonukba visszatérő zsidó tömegek számára. A zsidók Palesztinába való bevándorlásának jogi alapokon, nem pedig a megtűrés alapján történjen. A konferencia felhívja a civilizált világ figyelmét arra a vad és elszánt hajszára, ami a vízum nélküli bevándorlók ellen rendeznek a palesztinai hatóságok. Kormánykörök — mondja egy másik határozat — erősen szorgalmaznak a törvényhozó tanács felállítását. Ez nem egyéb, mint az a törekvés, hogy a zsidó nemzeti otthonnal szemben vállalt kötelezettségeket a kormány bízarsa magától, főleg azt, jelent, hogy az arab többség segítségével a Leg'slati-ve Council úján lefektessék a zsidó bevándorlást. Olyan törvényhozó tanács, mely többségben a cionizmus ellenségéből áll, elvetné a mandátum szellemének.

Gyermekotthon Zomboron 4-14 éves gyermekek részére. Individuális nevelés a legmodernebb pedagógiai és orvosi nevelés. Verszegény, rosszul evő és különösen környezetváltozásra szoruló gyermekeknek ideális tartózkodási hely. Hízókorrák zongora, sport, román, német társaság, Allandó orvosi felügyelet. Napi ötszöri bőséges étkezés, Világos, száraz szobák. Egész évben nyitva. Helyben elemi iskola. Mérsékelt árak. Érdeklődni: Dr. Brunner, Zimboru, jud, Cluj, vagy dr. Kádár, Cluj, str. O. Goga 3. II. 5.

Luther követ ideges. Newyorkból jelentik: A washingtoni német követ és egykori birodalmi kanclár, dr. Hans Luther a napokban érkezett Newyorkba, ahol az újságírók várták a kikötőben. A hozzáintézett kérdésekre a követ csak nagy óvatossággal felelt. Amikor az újságírók Schleichert meggyilkoltatásáról érdeklődtek nála, Luther kijelentette, hogy ez egyelőre szükséges volt, mert különben borzalmas vérontás borította volna el a német birodalmat. Ausztriáról szólva Luther kijelentette, hogy ez egy „lokális” ügy, nem érdemes vele sokat foglalkozni. Egy újságíró megkérdezte Luthert, mi a véleménye a zsidók német országi jövőjéről. Dr. Luther erre habozva válaszolt és azt mondta, hogy nincs módjában többet nyilatkozni a kérdérről, mint amennyit a hivatalos közlések tartalmaznak.

Kedden premier a ROYAL MOZGÓ-ban „Önagysága nem akar gyereket”
Világláger. Főszerepben: LIANE HAID

Értesítés. Kérjük az érdekelt cégeket, küldjenek sürgösen ajánlatot modern típusu benzín pompáról, komplett, de tartány nélkül, az ár és garancia feltüntetésével. „Rapid” Syndicatul Proprietarilor de Autobuze Cluj, Cal. Reg. Carol II, No. 119.

Legújabb Tonika-Do modern módszer szerinti zongoratanítást szeptember elsején kezdj Izsák Laura Bécsben végzett zongoratanárnő úgy kezdőknek, mint haladóknak. Konzervatóriumi vizsgákra előkészít. Külön csoport 7 éves aluli gyermekek számára. Jelentkezni délután 2 és 4 között lakásán, P. Mihai Viteazul 39 szám.

„Megorlás” a litvániai antiszemitizmus kilengéseikért. Kaunasból jelentik: Közölte az Uj Kelet, hogy Kaunasban fiatal litvánok megtámadták a chalucsoportok helyiségeit és a chalucsoportok is inzultáltak. Ugyanílyen módszerrel támadták meg Saulemben is a cionista ifjúság szervezeteit. A támadókat elfogták és bíróság elé állították. A bíróságok a támadók egy részét százötven litél büntették és pedig engedély nélkül fegyverviselés miatt. A zsidó ifjakat is megbüntették ötven—száz litél bírságra, mert a litván tanuk állítása szerint ők kezdték a verekedést. A Kaunasban megjelenő két zsidó újságot a Das Wort és Moment című napilapokat elkobozták, mert a hatóságok lanyhaságát okolták a rendbontásokat.

A lakásokban fogják kontrollálni a butorozott szobák bejelentését. A rendőrség bejelentő hivatala közli: A bejelentő hivatalok működésére vonatkozó törvény 46-ik paragrafusa értelmében a rendőrség közegei szeptember 1-től kezdődőleg a lakásokban fogja kontrollálni a butorozott szobák lakóinak bejelentését. Miatán ezeket a bejelentéseket a lakosság jelentékeny része nem végezte el, a község figyelmét felhívjuk, hogy a bejelentések határideje szeptember 15-ike.

Beiratások. A Ferdinand király uti (izr. elemi) iskola és óvodában a beiratások, a közbeeső szombatok és Roshasono miatti, szeptember 6-án befejeződnek. Nyomatékosan felhívjuk a t. szülőket, hogy idejében irassák be gyermekeiket, mert 6-án tul senkít sem vehetünk fel. Jelentkezéseket vasárnap, augusztus 26-tól kezdve elfogad az Igazgatóság.

Egyéves Kereskedelmi Tanfolyam nyílik szeptember 5-én. Felvilágosítást ad és tájékoztatót küld az igazgatóság: Cluj, Str. Jon Maiorescu 22.

Hevesi Piroka zongoraművész és Pfeiffer Alfréd operanekes, énektanár nyaralásukból hazaérkeztek. Lakásukon találhatók délután 4—7-ig. Str. Memorandului 10.

Világkonferencia és németellenes bojkott. Az amerikai Jewish Comité, amelynek tudvalevőleg vezető amerikai zsidók tagjai és amelynek élén dr. Cyrus Adler áll, a napokban a genfi zsidó világkonferencia és ezzel együtt a zsidó világkongresszus ellen foglalt állást. A Jewish Comité nyilatkozatot adott ki, amelyben időszerűtlennek tartja a kongresszust és rámutat arra, hogy az Alliance Israélite Universelle, továbbá a Jewish Boards of Deputies Angliában és sok más ország hivatalos zsidó testülete tiltakozik a genfi konferencia és kongresszus ellen. Samuel Untermyer, a zsidó világgazdasági követség elnöke, aki tudvalevőleg a leghatásosabban dolgozott Amerikában az antihitlerista bojkott megszervezése körül, sürgönyt küldött dr. Stephen S. Wise, a zsidó világkonferencia elnökéhez, amelyben kéri, hogy a konferencia ne kelte a világban azt a megtevesztő és kártékony benyomást, mintha a Hitler Németországa elleni bojkott tisztára zsidó ügy lenne. A bojkott — mondotta Untermyer — az összes nemzetek becsületesen gondolkodó polgárainak ügye.

Értesitem mélyen tisztelt vevő körömet, hogy külföldi tanulmány utamról megérkeztem. Legújabb modellekkel dusan felszerelve kész áruaktárral és legolcsóbb árukkal állok a hölgyek rendelkezésére. Üzletemet P. Unirii 17. szám alá helyeztem át. **Confectioval szembe.** (Bejárat a Str. Matei felől). További szives pártfogásukat kérve „Orgona” szalón, kézimunka előnyomda.

A radzimini rebbe temetése. Varsóból jelentik: Az Uj Kelet közölte hogy meghalt Rabbj Menachem Mendel Guttermann radzimini rebbe, a lengyelországi rebbedinasztiák egyik kimagasló alakja. Temetése a napokban ment végbe Varsóban, ahol huszezer ember kíséerte a köztiszteletben álló rabbit utolsó útjára. Guttermann rabbi, aki a chasszikus iradalomnak is kiváló művelője volt, öt kötetre való kéziratot hagyott hátra, amit hagyatékából ki fognak adni.

Beiratások. A Berthelot (Eötvös) ucai ort. izr. elemi iskolában a beiratkozások a közbeeső szombatok és Roshasono miatt szeptember 6-ig befejeződnek. Nyomatékosan felhívjuk a t. szülőket, hogy gyermekeiket idejében irassák be, mert 6-án tul senkít sem vehetünk fel. Jelentkezéseket augusztus 26-tól kezdve elfogad az Igazgatóság.

Bukaresti megbízásokat elvállal
elsőrangú összeköttetésekkel rendelkező komoly kereskedelmi iroda. Garancia képes. Megkeresések: Szabó, Bucuresti, Str. Regala II bis küldendő.

„OLLA”
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, vasárnap d. e. 11 órakor nagy martin: Tannenbergtől ütközet.
Ma, vasárnap új kettős műsor. 2 film egy helyért. Földszint 20. emelet 15 lejt. I. Tannenbergtől ütközet (Mazur's csata). Hindenburg zseniális hőstettének realizálása. II. Maria grófnő. Kálmán Imre operettje film. Szöke Szakáll, Verebes Ernő, Dorothea Wiecek, H. Mar'schka.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtökön: Alattunk a pokol. Szeretlem, izgalom és pazar tengeri látványok. Fősz.: Robert Montgomery és Madge Ewans.
Hétfőtől: Ötön a jazzbandból. Rendkívül mulattató zenés vígjáték. Fősz.: Jenny Jugo és Theo Shail.

Jön premier: Szabad a csók. Fősz.: Charles Farrell és Margaret Churchill.
ÉPTŐMUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:
Vasárnap 3, 6 és 9 órakor: I. Téboly szerelem. II. Udvari tanácsok.

ányhoz, vagy kívül minden határozottságát. Innen sokan hách-hechalucához A Jung-Wizo araira (Varsó, ezen a terep-aspontját. alad a senior szonyok szer-mindenben tában az esetbe-allijazik, au-or Wizo.

es rutinnal. an prologja lépett a póres, közvetlen izo céljait és Etelka aratot onenekével és al, majd egy püvésznő. Ga-a közönséget. senfeld Eva ok című ver-zessel. Nagy írfás kínai körében mélt-korovits-Roth ó, valamint száma. Nagy gyerekek kösi” című lát-nyelben mint-tilszerű jelme Jeremiás Ti-Kálmán Kató, Görög Livia, Weisz Margó, aticabogarak, t, Léby Kató, gi, mint lep-ész Laci, Ro-Imre és Laci, Mózes Kar-táncáváj ara-A kabarfej-sike-re rövi-ni a Wizo. A it büffé be-Andorné, dr. r Fülöpné érnennyien meg-ztek szorga-ben egymá-rban Jónás óné. Farkas né és Jónás ig az őszren-ás nehéz fel-é elnökő in-ossággal és lemmei.

gi leányallije ai angol kor-ányesertifiká- exekutívje nyok allijára érkezett az el-ja Haifába. küldöttje vár- még április-mely 49 leány-ásodik tarns-ötöben Weir auolta az ér-uban a Wizo fogadtatásba- t a többi asz-ista exekutív-különböző me-ek elhelyezve o-farm, Petael Wizo-farmo- azonnal mu-

NYT emesvár 4.

